

<http://www.dissercat.com/content/narodnye-prazdniki-i-festivali-v-kulture-iordanii-istoriya-i-sovremennost#ixzz41UllQyMK>.

2. Боголюбова Н. М. Міжкультурна комунікація і міжнародний культурний обмін [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://readli.net/chitat-online/?b=322825&pg=1>.

3. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка. М.: ОЛМА Медиа Групп, 2007. Т. 4. 576 с.

4. Меньшиков О. М. Фестиваль как социокультурный феномен современного театрального процесса. М., 2004. 20 с.

КОМУНІКАТИВНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» В КОНТЕКСТІ МУЗЕЙНОЇ ПРАКТИКИ

Н. П. Шаповалова

Канд. філол. наук, доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Фахова підготовка студентів спеціальності «Культурологія» передбачає формування комплексу стійких комунікативних навичок, необхідних для ефективної діяльності в соціокультурній сфері. До переліку загальних програмних компетентностей бакалавра й магістра культурології входять: здатність спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності, уміння вибудовувати ефективну професійно орієнтовану комунікацію в рамках вітчизняного соціокультурного простору й на міжнародному рівні; уміння сприймати, обробляти та використовувати інформацію, мотивувати людей до спільної діяльності, застосовуючи навички активізування колективної взаємодії.

Формування комунікативних навичок студентів спеціальності «Культурологія» систематично здійснюється на міждисциплінарному рівні впродовж усього періоду навчання в рамках передбачених освітніми програмами дисциплін. Однією зі складових освітнього процесу є навчальна (музейна) практика. Метою даного дослідження є з'ясування значення музейної практики для забезпечення належного рівня комунікативної компетентності студентів спеціальності «Культурологія». З огляду на багатоаспектність феномена комунікації, а також на широкий спектр пов'язаних із ним наукових концепцій, у рамках окресленої теми вважаємо за доцільне акцентувати увагу на викладених нижче положеннях.

Музейний простір являє собою специфічне середовище для здійснення процесу комунікації, в рамках якого «програмуються» певні види й форми спілкування, актуалізуються відповідні комунікативні стратегії.

Основними універсальними функціями спілкування, що реалізуються в

музейному просторі, є: 1) ідентифікаційна (усвідомлення студентом-практикантом свого статусу в комунікативному процесі, розуміння свого місця в системі рольових, статусних, міжособистісних стосунків); 2) контактна (створення атмосфери готовності до транслявання й сприйняття інформації, до підтримання зв'язку між комунікантами протягом всього процесу спілкування); 3) координаційна (узгодження дій комунікантів); 4) інформаційна (обмін інформацією); 5) пізнавальна (адекватне сприйняття й розуміння змісту повідомлень); 6) регулятивна (вибір і дотримання стратегії й тактики відповідно до мети й завдань комунікативного процесу). Професійно зорієнтованими функціями спілкування, що безпосередньо пов'язані з фаховими компетенціями бакалаврів і магістрів культурології, є такі: 1) інструментальна (отримання й передавання інформації, необхідної для забезпечення ефективної діяльності в соціокультурній сфері); 2) інтегративна (об'єднання ділових партнерів для спільного професійно зорієнтованого комунікативного процесу; 3) функція самовираження (реалізація особистісного інтелектуального й творчого потенціалу майбутнього культуролога).

Актуальними аспектами музейної комунікації майбутніх культурологів є такі: 1. *Культурологічний*, який передбачає: а) усвідомлення специфіки музею й музейного предмета як феномена культури, породженого відповідною епохою, як індикатора ціннісних орієнтирів; б) сприйняття музею як унікального простору для здійснення процесу комунікації, для реалізації міжособистісного й міжкультурного діалогу; в) розуміння певних напрямів музейної діяльності як соціокультурних процесів, здатних впливати на сучасний культурний простір, якісно змінюючи його. 2. *Лінгвістичний* – досконале володіння орфоепічними, акцентуаційними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами української (а також у перспективі – іноземної) мови, уміння грамотно реалізовувати мовні засоби в контексті професійної комунікації. 3. *Лінгвокультурологічний*, що передбачає: а) усвідомлення взаємозв'язків між мовою і культурою; б) врахування специфіки мовної й комунікативної поведінки представників різних культур, зокрема – в контексті музейної комунікації; в) розуміння культурної інформації, потенційно присутньої в семантичній структурі мовних одиниць, насамперед тих, що мають безпосереднє відношення до музейної комунікації. 4. *Соціально-комунікативний*, який включає: а) уміння вибудовувати процес спілкування з представниками різних верств суспільства з урахуванням специфіки рольових, статусних стосунків, особливостей комунікативної поведінки представників певних соціальних категорій у рамках вітчизняного соціокультурного простору; б) знання і врахування в професійній діяльності (зокрема – в музейно-просвітницькій, екскурсійній роботі) стилів комунікативної поведінки, моделей спілкування, прийнятих у соціальному середовищі інших країн. 5. *Етичний* – знання й розуміння етичних норм спілкування й бездоганне дотримання їх у професійній діяльності, зокрема – в контексті музейної

комунікації. 6. *Психологічний* – розуміння психічних реакцій людей на ті чи інші складові комунікативного процесу; уміння створити психологічно сприятливі умови для ефективної музейної комунікації. 7. *Музейно-педагогічний* – уміння вибудовувати комунікацію «в рамках трикомпонентної структури музейно-педагогічного процесу, який поєднує в собі пам'ятку, глядача й музейного спеціаліста (педагога)» [1, с. 49], організовувати діалог, виступаючи «посередником» між глядачем і експонатом.

Отже, музейна практика є важливою й перспективною складовою формування комунікативної компетентності майбутніх культурологів.

Література

1. Столяров Б. А. Музей в пространстве художественной культуры и образования. СПб., 2007. 340 с.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА «СОКІЛ»

Аліна Шатківська

*Консультант – канд. іст. наук, доцент І. В. Петрова,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

Актуальність. Особливістю культурного та суспільно-політичного життя західноукраїнських земель кінця XIX – початку XX століття було створення дитячих та молодіжних товариств, метою діяльності яких був не тільки фізичний розвиток дітей та молоді, а й плекання їх моральних і духовних якостей. Однією з найефективніших, найактуальніших і наймасовіших організацій культурно-просвітницького спрямування в Галичині було товариство «Сокіл».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Діяльність товариства висвітлювало багато вчених, а саме: Ж. Ковба, Р. Кучер, О. Винничук, Р. Расевич, М. Ступарик, К. Кондратюк.

Метою дослідження є аналіз джерел та літератури, що дають можливість дослідити та відтворити основні напрями культурної та просвітницької діяльності товариства «Сокіл».

Дослідження історії першого українського товариства багата на традиції, імена, події, які стали істотним підґрунтям для утвердження ідей фізичного виховання й спорту. Українська громада Львова вперше зацікавилася «Соколом» на початку 1892 р. під час злету польських і чеських соколів. Вже у 1893 р. зусиллями В. Нагірного (перший голова) та В. Лаврінського (справник) було створено та затверджено у галицькому намісництві статут українського спортивно-гімнастичного товариства, в